

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

БУЛГАН АЙМГИЙН ХАНГАЛ СУМЫН ХЯЛГАНАТ ТОСГОНЫ ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН
ЗАХИРАГЧИЙН 2020 ОНЫ САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН
АУДИТ

Аудитын код: БУА-2021/17/СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Булган хот

2021 он

Тэргүүлэх аудитор: Д.Анхбаяр

Утас:70342580 Цахим хаяг:

Аудитын менежер: Ж.Энхцоодол

Утас: 70342716 Цахим хаяг:

Ахлах аудитор: П.Содном

Утас:70342495 Цахим хаяг:

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуул

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч

**БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН
ГАЗАР**

63082 Булган аймаг, Булган сум, Жаргалант баг,
Утас: 7034-2580, Факс: 7034-2580

2021.02.28 № 138

Танай _____-ны № _____ т

ХАНГАЛ СУМЫН ХЯЛГАНАТ
ТОСГОНЫ ЗАХИРАГЧИЙН ҮҮРГИЙН
ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ
А.СОД-ЭРДЭНЭ ТАНАА

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Хангал сумын Хялганат тосгоны төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Хангал сумын Хялганат тосгоны төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Бусад мэдээлэл

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Бусад мэдээлэл нь санхүүгийн ба санхүүгийн бус мэдээллийг агуулсан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсч болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

006020284

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Д.АНХБАЯР

2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>202269009.23</u>	<u>242771032.65</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	21243105.39	40221353.50
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	21243105.39	40221353.50
3121	Төгрөг	21243105.39	40221353.50
31211	Төрийн сангийн харилцах	21243105.39	40221353.50
33	АВЛАГА	20008199.00	28836699.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	221500.00	
335	Бусад авлага	19786699.00	28836699.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	4893850.00	13393850.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	14892849.00	15442849.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	161017704.84	173712980.15
351	Түүхий эд материал	14489454.69	21087853.09
35110	Тусгай зориулалттай материал	6409740.00	8239670.00
35130	Эм боох материал	8079714.69	12848183.09
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	4762586.00	4727586.00
354	Хангамжийн материал	141765664.15	147897541.06
35410	Бичиг хэргийн материал	25994656.00	31631074.91
35420	Аж ахуйн материал	64939687.15	61035262.15
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	1692500.00	1874900.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	1245000.00	1620000.00
35450	Барилгын засварын материал	3926300.00	5947700.00
35460	Хүнсний материал	21056256.00	12846198.00
35470	Бусад хангамжийн материал	22911265.00	32942406.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>3533771718.70</u>	<u>3367748732.23</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	3533771718.70	3367748732.23
391	Газар		0.00
392	Биет хөрөнгө	3,307,119,767.42	3,144,649,980.91
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2445418802.29	2471843426.29
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	141652091.49	299581583.17
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	260427753.48	269591319.48
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	192351487.09	178251762.49
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	478753079.25	411619293.02
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	278926857.55	219105273.63
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	184099523.60	174097549.85
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	70712181.36	69860206.48
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	1254884941.74	1,247,027,591.56
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	648995490.45	681,974,803.73
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж		0.00

39217	Ном	16173775.00	19,244,430.21
393	Биет бус хөрөнгө	226,651,951.28	223,098,751.32
39301	Програм хангамж	2370000.00	5,070,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	1734498.92	1,989,698.92
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	226521500.00	220,659,500.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	505049.80	641,049.76
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	3736040727.93	3610519764.88
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	201206.00	0.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	201206.00	0.00
413	Өглөг	201206.00	0.00
4136	Бусад өглөг	201206.00	0.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	201206.00	
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	3735839521.93	3610519764.88
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	3735839521.93	3610519764.88
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	3505149130.73	3505149130.73
512	Хуримтлагдсан үр дүн	-778920815.61	-904240572.66
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-771405778.21	-778920762.61
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-7515037.40	-125319810.05
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1009611206.81	1009611206.81
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	3736040727.93	3610519764.88

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,427,784,036.95	3,438,954,620.22
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	36476288.59	62285033.44
110	Орлогын албан татвар	28130076.59	44438316.87
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	28130076.59	44438316.87
110002	Үйл ажиллагааны орлого	3688700.00	3870472.00
110003	Хөрөнгийн орлого	15319509.44	20326731.57
110008	Шууд бус орлого	9121867.15	20241113.30
113	Хөрөнгийн албан татвар	1778000.00	1387000.00
113002	Бууны албан татвар	1778000.00	1387000.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	6568212.00	16459716.57
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	6568212.00	16459716.57
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1582040.00	5066800.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	4986172.00	11392916.57
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	292474959.36	182731750.11
120	Нийтлэг татварын бус орлого	292474959.36	182731750.11
120002	Хүүгийн орлого	10452670.00	5666500.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	280033008.26	176377332.11

Хангал сумын Хялганат тосгоны төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	39896593.00	31094967.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	240136415.26	145282365.11
120009	Бусад орлого	1989281.10	687918.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3098832789.00	3,193,937,836.67
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1656798800.00	1897209500.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,656,798,800.00	1,897,209,500.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	265594032.00	88794168.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	6525000.00	
131103	ЗГНХ,ЗДНХхөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	230124082.00	64074000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	21282750.00	24414768.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	7662200.00	305400.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1161429367.00	1172849028.67
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	835681907.00	839636216.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	14556560.00	3232459.67
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	276355600.00	302460300.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	34835300.00	27520053.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	15010590.00	35085140.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	15010590.00	35085140.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3435299074.35	3513365890.82
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,435,299,074.35	3,513,365,890.82
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3052734957.54	2999764485.73
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1414633769.19	1,629,813,031.60
210101	Үндсэн цалин	1042950628.00	1125148655.09
210102	Нэмэгдэл	227883785.43	353197748.23
210104	Урамшуулал	122584955.76	123931148.19
210105	Гэрээт ажлын хөлс	21214400.00	27535480.09
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	177301303.00	213,451,890.59
210201	Тэтгэврийн даатгал	120943668.00	147826654.84
210202	Тэтгэмжийн даатгал	14160900.00	16635135.81
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	11221113.00	13218669.30
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2980548.00	3237275.50
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	27995074.00	32534155.14
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	519741472.00	496,528,870.94
210301	Гэрэл, цахилгаан	29984797.00	29396523.94
210302	Түлш, халаалт	465963075.00	443135747.00
210303	Цэвэр, бохир ус	23793600.00	23996600.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	64138073.00	56,692,415.98
210401	Бичиг хэрэг	6187063.00	4824003.00
210402	Тээвэр, шатахуун	27228670.00	26516511.00

Хангал сумын Хялганат тосгоны төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4370469.00	4005980.00
210404	Ном, хэвлэл	821600.00	329600.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3161250.00	5277120.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	21092259.00	9281955.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	1276762.00	6457246.98
2105	Нормативт зардал	140737238.41	116,874,984.39
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	36295983.81	53866376.39
210502	Хоол, хүнс	101536804.60	55974108.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2904450.00	7034500.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	16698980.00	14,851,800.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	341000.00	0.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	469580.00	90000.00
210604	Урсгал засвар	15888400.00	14761800.00
2107	Томилолт, зочны зардал	10760100.00	5,554,400.00
210702	Дотоод албан томилолт	10760100.00	5554400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	33547405.00	56,313,308.06
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	32191748.00	54285508.06
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	490000.00	1188000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	327280.00	374400.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	239677.00	205700.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	200000.00	161000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	98700.00	98700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	675176616.94	409,683,784.17
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	330564380.00	107666194.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	16196118.00	6562470.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	328416118.94	295455120.17
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	382,564,116.81	513,601,405.09
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	30027280.00	21,819,150.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	1,068,000.00	
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	25,856,280.00	16,213,750.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	1,855,400.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,103,000.00	3,750,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	346432329.00	366,786,467.20
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	331540807.00	354804016.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	14891522.00	11982451.20
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	6104507.81	124995787.89
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	6104507.81	124,995,787.89
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	-7515037.40	-74411270.60
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	-	50,908,539.45
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз		34766080.45
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал		16142459.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	0.00	-50908539.45

5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(7,515,037.40)	(125,319,810.05)
---	-------------------------	----------------	------------------

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	3,192,652,621.59	3,302,253,255.11
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	36476288.59	62285033.44
110	Орлогын албан татвар	28130076.59	44438316.87
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	28130076.59	44438316.87
110002	Үйл ажиллагааны орлого	3688700.00	3870472.00
110003	Хөрөнгийн орлого	15319509.44	20326731.57
110008	Шууд бус орлого	9121867.15	20241113.30
113	Хөрөнгийн албан татвар	1778000.00	1387000.00
113002	Бууны албан татвар	1778000.00	1387000.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	6568212.00	16459716.57
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	6568212.00	16459716.57
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1582040.00	5066800.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	4986172.00	11392916.57
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	57343544.00	46030385.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	57343544.00	46030385.00
120002	Хүүгийн орлого	10452670.00	5666500.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	44901593.00	39675967.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	44901593.00	39675967.00
120009	Бусад орлого	1989281.00	687918.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3098832789.00	3193937836.67
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1656798800.00	1897209500.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1656798800.00	1897209500.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	265594032.00	88794168.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	6525000.00	
131103	ЗГНХ,ЗДНХхөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	230124082.00	64074000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	21282750.00	24414768.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	7662200.00	305400.00
131106	Төсвийн урамшуулал		
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1161429367.00	1172849028.67
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	835681907.00	839636216.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	14556560.00	3232459.67
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	276355600.00	302460300.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	34835300.00	27520053.00

1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	15010590.00	35085140.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	15010590.00	35085140.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	3,103,677,079.00	3229897113.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3103677079.00	3229897113.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2685503942.19	2687534277.91
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1414633769.19	1629813031.60
210101	Үндсэн цалин	1042950628.00	1125148655.09
210102	Нэмэгдэл	227883785.43	353197748.23
210104	Урамшуулал	122584955.76	123931148.19
210105	Гэрээт ажлын хөлс	21214400.00	27535480.09
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	177,244,286.00	213,451,890.59
210201	Тэтгэврийн даатгал	120943668.00	147826654.84
210202	Тэтгэмжийн даатгал	14160900.00	16635135.81
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	11164096.00	13218669.30
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2980548.00	3237275.50
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	27995074.00	32534155.14
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	520340700.00	498160270.94
210301	Гэрэл, цахилгаан	29984797.00	29396523.94
210302	Түлш, халаалт	466562303.00	444767147.00
210303	Цэвэр, бохир ус	23793600.00	23996600.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	59351039.00	58618791.00
210401	Бичиг хэрэг	4696400.00	5143300.00
210402	Тээвэр, шатахуун	27228670.00	26516511.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4370469.00	4011680.00
210404	Ном, хэвлэл	766100.00	504300.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2531300.00	8122300.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	19758100.00	14320700.00
2105	Нормативт зардал	139750735.00	102373964.72
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	27350100.00	41229114.72
210502	Хоол, хүнс	99965005.00	47764050.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	12435630.00	13380800.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	18852680.00	15461300.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	948000.00	
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	469580.00	90000.00
210604	Урсгал засвар	17435100.00	15371300.00
2107	Томилолт, зочны зардал	10760100.00	5554400.00
210702	Дотоод албан томилолт	10760100.00	5554400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	34099230.00	33767708.06
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	32743573.00	31740008.06
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	490000.00	1188000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	327280.00	374300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	239677.00	205700.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	200000.00	161000.00

210807	Газрын төлбөр	98700.00	98700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	310471403.00	130332921.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	287051253.00	112756391.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	23420150.00	17576530.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	418173136.81	542362835.09
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	36835300.00	27520000.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	36835300.00	27520000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	28801000.00	23060580.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	1068000.00	
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	24630000.00	17455180.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж		1855400.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3103000.00	3750000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	346432329.00	366786467.20
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	331540807.00	354804016.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	14891522.00	11982451.20
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	6104507.81	124995787.89
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	6104507.81	124995787.89
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	88,975,542.59	72,356,142.11
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	75680950.00	44468394.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	75680950.00	44468394.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	75680950.00	44468394.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	75680950.00	44468394.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(75,680,950.00)	(44,468,394.00)
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	5000000.00	8909500.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	5000000.00	8909500.00
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-5000000.00	-8909500.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	8294592.69	18978248.11
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	12948512.70	21243105.39

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2013 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,505,149,130.73	1,009,611,206.81	-771,405,778.21	3,743,354,559.33
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			0.00	0.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,505,149,130.73	1,009,611,206.81	-771,405,778.21	3,743,354,559.33
C07	Тайлант үеийн үр дүн			-7,515,037.40	-7,515,037.40

C08	2014 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,505,149,130.73	1,009,611,206.81	-778,920,815.61	3,735,839,521.93
D01	2015 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,505,149,130.73	1,009,611,206.81	-778,920,815.61	3,735,839,521.93
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				0.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,505,149,130.73	1,009,611,206.81	-778,920,815.61	3,735,839,521.93
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз			53.00	53.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү				0.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	0.00		-125,319,810.05	-125,319,810.05

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(төгрөгөөр)

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2871079900.00	2702698060.91
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2859506000.00	2693788560.91
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2791335800.00	2643207980.91
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1686193700.00	1626418331.60
210101	Үндсэн цалин	1144500400.00	1121753955.09
210102	Нэмэгдэл	369072900.00	353197748.23
210104	Урамшуулал	144526600.00	123931148.19
210105	Гэрээт ажлын хөлс	28093800.00	27535480.09
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	224964100.00	213451890.59
210201	Тэтгэврийн даатгал	156717200.00	147826654.84
210202	Тэтгэмжийн даатгал	17061700.00	16635135.81
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	13649400.00	13218669.30
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3412300.00	3237275.50
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	34123500.00	32534155.14
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	506936100.00	498160270.94
210301	Гэрэл, цахилгаан	35307100.00	29396523.94
210302	Түлш, халаалт	447584300.00	444767147.00
210303	Цэвэр, бохир ус	24044700.00	23996600.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	66784600.00	65602391.00
210401	Бичиг хэрэг	5143300.00	5143300.00
210402	Тээвэр, шатахуун	27083400.00	26441111.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4551600.00	4011680.00
210404	Ном, хэвлэл	504300.00	504300.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	8122300.00	8122300.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	21379700.00	21379700.00
2105	Нормативт зардал	141647100.00	82523964.72
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	21923000.00	21433114.72
210502	Хоол, хүнс	106343300.00	47710050.00

210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	13380800.00	13380800.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	20106300.00	20106300.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3000000.00	3000000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	90000.00	90000.00
210604	Урсгал засвар	17016300.00	17016300.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6541100.00	5554400.00
210702	Дотоод албан томилолт	6541100.00	5554400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	53246400.00	52512632.06
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	48194700.00	47784932.06
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1512000.00	1188000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	374300.00	374300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	205700.00	205700.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	161000.00	161000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2700000.00	2700000.00
210807	Газрын төлбөр	98700.00	98700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	84916400.00	78877800.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6400000.00	57961400.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	20916400.00	20916400.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	68170200.00	50580580.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	33611300.00	27520000.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	33611300.00	27520000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	34558900.00	23060580.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	28953500.00	17455180.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	1855400.00	1855400.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3750000.00	3750000.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	11573900.00	8909500.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	11573900.00	8909500.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2871079900.00	2702148636.91
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1897209500.00	1772213712.11
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,897,209,500.00	1,772,213,712.11
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	872772600.00	855173817.80
132001	Орон нутгийн төсвөөс	839,162,500.00	827,653,764.80
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	33,610,100.00	27,520,053.00
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	35894800.00	35085140.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	35,894,800.00	35,085,140.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	65203000.00	39675967.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	43,960,000.00	39,675,967.00
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	21243000.00	
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		575208.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		25261.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	6.00	6.00
610001	Төсвийн байгууллага	6.00	6.00

62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	149.00	149.00
620001	Удирдах ажилтан	7.00	7.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	90.00	90.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	43.00	43.00
620004	Гэрээт ажилтан	9.00	9.00
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	814.00	814.00
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	609.00	609.00
630001	Төрийн өмчит ЕБС	609.00	609.00
631	СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА	205.00	205.00
631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	205.00	205.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	149.0	149.0
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	6.00	6.00
650004	СӨБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	61.00	61.00
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	4.00	4.00
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	15.00	15.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	61.00	61.00
650010	Гэрээт ажилтан	2.00	2.00

4.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	88794168.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	88794168.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	88794168.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	3394700.00
210101	Үндсэн цалин	3394700.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	75400.00
210402	Тээвэр, шатахуун	75400.00
2105	Нормативт зардал	19850000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	19796000.00
210502	Хоол, хүнс	54000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1065000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1065000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	64409068.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	64409068.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	88794168.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	88794168.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	64074000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	24414768.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	305400.00

Аудитын тайлан

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу Хангал сумын Хялганат тосгоны захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг төсвийн төвлөрүүлэн захирагч захирагчийн үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч А.Сод-Эрдэнэ танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд үйлчлүүлэгчийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системд хийсэн үнэлгээний тойм, аудитын явцад илрүүлсэн зүйлс, гаргасан шийдлүүд, анхаарал хандуулахуйц залруулаагүй материаллаг болон материаллаг бус алдаа зөрчил зэрэг аудитын үр дүнгийн талаарх тайлбар, тодруулга, аудитын санал дүгнэлтийн хэлбэр, түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан тэмдэглэв.

Аудитын дүнд үндэслэсэн үйлчлүүлэгчийн нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, дотоод хяналтын системийг боловсронгуй болгох зөвлөмжүүдийг Менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 03 дугаар сарын 15-аас 2021 оны 03 дугаар сарын 25-ны хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2021 оны 03 дугаар сарын 25-ны өдөр эцэслэн баталгаажуулж, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлэхээр төлөвлөн, Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор П.Содном гүйцэтгэв.

Хангал сумын Хялганат тосгоны захирагч 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2021 оны 03 дугаар сарын 05-ны өдрийн 01/32 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Хялганат тосгоны үйл ажиллагааны эрхэм зорилго нь “Иргэдээ дээдэлсэн бүтээлч, чадварлаг төрийн захиргааны байгууллага болоход оршино.

Хялганат тосгоны үйл ажиллагааны чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлжээ. Үүнд:

- Төр, эдийн засаг, нийгмийн бодлогын удирдлагын үйл ажиллагаа

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Хангал сумын Хялганат тосгоны захирагч нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

3.4 Материаллаг байдал

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлаар сонгож, материаллаг байдлын хувь хэмжээг 2 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн 3210353.1 мянган төгрөгийн 2 хувь буюу 64207.1 мянган төгрөгөөр тогтоов.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд төлөвлөлтийн шатанд тогтоосон материаллаг байдлын түвшнийг өөрчлөх шаардлагагүй гэж үзсэн болно.

3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 21243.1, эцсийн үлдэгдэл 40221.4 мянган төгрөг болж, 18978.3 мянган төгрөгөөр өссөн /буурсан/ байна.

Хүснэгт №1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /мян. төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Касст байгаа бэлэн мөнгө				
Төрийн сангийн харилцах	21243.1	40221.4	18978.3	100
Замд яваа мөнгөн хөрөнгө				
Хадгаламж				
Дүн	21243.1	40221.4	18978.3	-

Эх сурвалж: Хялганат тосгоны 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 40221.4 мянган төгрөг төрийн сангийн урсгал санхүүжилтийн харилцах дансанд байршиж байна. Төрийн сангийн харилцах дансны үлдэгдлийн 40196.1 мянган төгрөг нь орон нутгийн ерөнхий орлогын дансанд, 1.2 мянган төгрөг нь орон нутгийн хөгжлийн санд, 23.9 мянган төгрөг нь жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих сангийн дансанд байршиж байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Анхан шатны баримтын бүрдэл дутуу томилолтын зардал 206.0 мянган төгрөгийн томилолтын зардал олгосон /Захирагчийн ажлын алба/
- ОНХС-аас 0.7 сая төгрөгийг анхан шатны баримтгүй зарцуулсан /ОНХС/

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 20008.2, эцсийн үлдэгдэл 28836.7 мянган төгрөг болж, 8828.2 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 2 Авлагын үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	221.5		-221.5
Төлбөртэй үйлчилгээний авлага			0
Татаас, санхүүжилтийн авлага			0
Байгууллагаас авах авлага	4893.8	13393.5	8499.7
Хүмүүсээс авах авлага	14892.8	15442.8	550
			0
Дүн	20008.1	28836.3	8828.2

Эх сурвалж: Хялганат тосгоны 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Ажиллагчидтай холбогдсон авлагын оны эхний үлдэгдэл 221.5 мянган төгрөгийг барагдуулсан,

Байгууллагаас авах авлагын 13393.8 мянган төгрөг нь “Битачи” ХХК-тай цэцэрлэгийн хүүхдийн тоглоом худалдан авах гэрээ байгуулан төлбөрөө төлсөн боловч цар тахлын улмаас хил хаагдаж тоглоом нийлүүлэх хугацаа тодорхойгүй хугацаагаар хойшилсноос үүссэн, сум дундын ой ангийн 2893.8 мянган төгрөгийн авлага, хүмүүсээс авах авлагын 15442.8 мянган төгрөг нь ЖДҮД сан авлага байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Цэцэрлэгийн хүүхдийн тоглоом худалдах, худалдан авах гэрээний 1.3 дахь заалтыг зөрчин бараа бүтээгдэхүүнээ худалдагч тал хугацаандаа нийлүүлээгүйгээс авлага үүссэн

3.5.3 БАРАА МАТЕРИАЛ

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 161017.8 сая, эцсийн үлдэгдэл 173713.1 сая төгрөг болж, 12695.3 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 3 Бараа материалын үлдэгдэл /мян.төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Тусгай зориулалтын материал	6409.7	8239.7	1830
Эм боох материал	8079.7	12848.2	4768.5
Бэлэн бүтээгдэхүүн	4762.6	4727.6	-35
Бичиг хэргийн материал	25994.7	31631.1	5636.4
Аж ахуйн материал	64939.7	61035.3	-3904.4
Сэлбэг хэрэгсэл	1692.5	1874.9	182.4
Түлш шатахуун материал	1245	1620	375
Барилгын засварын материал	3926.3	5947.7	2021.4
Хүнсний материал	21056.3	12846.2	-8210.1
Бусад хангамж	22911.3	32942.4	10031.1
Дүн	161017.8	173713.1	12695.3

Эх сурвалж: Хялганат тосгоны 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд төсвийн хөрөнгөөр 267014.3, хандив тусламжаар 2660.5, шилжүүлгээр болон бүтцийн өөрчлөлтөөр 12242.0, бусад эх үүсвэрээс 9510.1 мянган төгрөгийн бараа материалыг авч, тайлант онд 249155.9 мянган төгрөгийн хөрөнгийг зарцуулж, шилжүүлгээр болон бүтцийн өөрчлөлтөөр 16142.5, бусад болон акталж устгасан 13433.1 сая төгрөгийн хөрөнгө хасагдаж хөрөнгийн үлдэгдэл өмнөх оноос 12695.3 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байна.

Бараа материалын тайлант оны үлэгдлийн 35.1 хувь нь аж ахуйн материал, 19.0 хувийг бусад хангамжийн материал, 18.2 хувийг бичиг хэргийн материал, 7.4 хувийг эм боох материал, 7.4 хувь хүнсний материал тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт № 4 Бараа материалын үлдэгдэл /мян.төгрөг/

д/д	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
1	Сум дундын ой анги	2806.7	2836.7	30
2	ЗДТГ	23157.4	9232.1	-13925.3
3	Хүн эмнэлэг	19268.9	25629.9	6361
4	Цэцэрлэг	49866.7	49704.7	-162
5	Сургууль	60783.9	80676.6	19892.7
6	Соёлын төв	5134.0	5632.9	498.9

Дүн	161017.7	173712.9	12695.2
-----	----------	----------	---------

Эх сурвалж: Хялганат тосгоны 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нийт бараа материалын 46.4 хувь буюу 80676.6 мянган төгрөгийг ЕБС, 28.6 хувь буюу 49704.7 мянган төгрөгийг СӨБ, 14.8 хувь буюу 25629.9 мянган төгрөгийг эрүүл мэндийн төв, 5.3 хувь буюу 9232.1 мянган төгрөгийг ЗДТГ, 3.2 хувь буюу 5632.9 мянган төгрөгийг соёлын төв тус тус эзэлж байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Бараа материалын ангилал буруу бүртгэсэн /Хүүхдийн цэцэрлэг/
- Бараа материалын тооллогоорх түлш шатах тослох материалын дүн, санхүүгийн тайлангаар илэрхийлсэн үлдэгдлийг баталгаажуулаагүй. /ЭМТ/

3.5.7 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 4868649.3, эцсийн үлдэгдэл 4819153.0 мянган төгрөг болж, 49496.3 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №5 Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Барилга байгууламж	2445418.8	2471843.4	26424.6
Тээврийн хэрэгсэл	260427.7	269591.3	9163.6
Машин тоног төхөөрөмж	478753.1	411619.3	-67133.8
Тавилга эд хогшил	184099.5	174097.5	-10002
Номын фонд	16173.8	19244.4	3070.6
Бусад үндсэн хөрөнгө	1254884.9	1247027.6	-7857.3
Программ хангамж	2370.0	5070.0	2700
Бусад биет бус хөрөнгө	226521.5	220659.5	-5862
Дүн	4868649.3	4819153.0	-49496.3

Эх сурвалж: Хялганат тосгоны 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд үндсэн хөрөнгө төсвийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн 44468.4, балансас балансад шилжүүлэн авсан 51034.6, үнэ төлбөргүй хандиваар авсан 68695.2 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн, балансас балансад шилжүүлсэн 35598.4, акталсан 80129.4, бусад 97966.7 мянган төгрөгөөр хасагдсан байна.

д/д	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
2	ЗДТГ	1778592.2	1771071.3	-7520.9
3	Хүн эмнэлэг	456965.2	459136	2170.8
4	Цэцэрлэг	483882.1	492979.8	9097.7
5	Сургууль	1845443.8	1803354.6	-42089.2
6	Соёлын төв	125618.6	125618.6	0
7	Сум дундын ой анги	178147.4	166992.7	-11154.7
	Дүн	4868649.3	4819153.0	-49496.3

Үндсэн хөрөнгийн 36.8 хувийг сумын ЗДТГ, 37.4 хувийг Ерөнхий боловсролын сургууль, 9.5 хувийг Эрүүл мэндийн төв, 10.2 хувийг хүүхдийн цэцэрлэг, 2.6 хувь нь соёлын төв, сум дундын ойн анги 3.5 хувийг эзэлж байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой гарсан зөрчлийг бичихдээ ижил төрлийн зөрчлийн дүнг нэгтгэж бичээд /материаллаг том дүнтэй байгууллагын нэрс, дүнг тоочих/
- Худалдан авалттай холбоотой /тендер болон бусад/ зөрчлийг тоочих

3.5.4 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 201.2 мянган төгрөгийн өглөг барагдуулж тайлант онд өглөгийн үлдэгдэлгүй байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Эмийн өглөг 1126.0 мянган төгрөгийг санхүүгийн тайланд дутуу тусгасан, харилцагч байгууллагатай тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй. /ЭМТ/
- ОНХС-гийн хөрөнгөөр хийгдсэн төсөл хөтөлбөрөөс 3.5 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжийг орлогоор бүртгээгүй. /ОНХС/

3.5.5 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 3735839.5 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 3610519.7 мянган төгрөг болж, 125319.8 мянган буурсан байна.

Хүснэгт № 31. ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХУВЬ ОРОЛЦОО /САЯ ТӨГРӨГ/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт/+, бууралт -/	Дүнд эзлэх хувь
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	3505149.1	3505149.1	0	97.1
Эздийн өмчийн бусад хэсэг /ТӨҮГ/			0	
Хуримтлагдсан үр дүн	-778920.8	-904240.6	-125319.8	
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1009611.2	1009611.2	0	2.9
Дүн	3,735,839.50	3,610,519.70	-125,319.80	100.00

Эх сурвалж: Засгийн газрын 2018 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 3610519.7 мянган төгрөг болж 125319.8 мянган төгрөгөөр буурсан нь тайлант үеийн үр дүнгээс шалтгаалжээ. Үүнд:

Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл дансны үлдэгдэл 1009611.2 мянган төгрөг тайлант онд өөрчлөлт ороогүй байна.

Хуримтлагдсан үр дүн (778920.8) мянган төгрөг болж (125319.8) мянган төгрөгөөр буурсан нь тайлант үеийн үр дүнгээс шалтгаалжээ.

3.5.6 Орлогын данс

Төсөвт байгууллагуудын өөрийн орлого 20660.0 мянган төгрөг төлөвлөснөөс гүйцэтгэлээр 24680.9 мянган төгрөг оруулж биелэлт 119.4 хувьтай байна. Үндсэн үйл ажиллагааны орлогод байгаль хамгаалах санд 6062.0, ЖДҮД сан 8359.5, соёлын төв 573.5, сум дундын ойн анги 19105.0, захирагчийн ажлын алба 5575.9 мянган төгрөг орлого төвлөрсөн байна.

3.5.7 Зардлын данс

Сумын ИТХ-ын 2020 оны 09 дүгээр сарын 24-ний өдрийн 03 дугаар тогтоолоор сумын 2020 оны төсвийн жилд зарцуулах төсвийг 2871079.9 мянган төгрөгөөр баталж, гүйцэтгэлээр 2702698.6 мянган төгрөг буюу 94.1 хувийн гүйцэтгэлтэй байна.

Байгууллагын нэр	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү
Бу. Хя Орон нутгийн хөгжлийн сан	33,611.30	27,520.00	-6,091.30
Бу. Хя Байгаль хамгаалах сан	12,000.00	6,062.00	-5,938.00
Бу. Хя Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих сан	11,573.90	8,909.50	-2,664.40
Бу. Хя тосгон. Соёлын төв	93,875.90	85,795.51	-8,080.39
Бу. Хя тосгон. Сум дундын ойн анги	73,113.30	65,164.08	-7,949.22
Бу. Хя тосгон. Сургууль	1,350,072.60	1,285,543.00	-64,529.60
Бу. Хя. Хүн эмнэлэг	420,156.20	418,360.33	-1,795.87
Бу. Хя тосгон. Захирагчийн ажлын алба	314,351.90	311,088.45	-3,263.45
Бу. Хя тосгон. Цэцэрлэг	562,324.80	494,255.72	-68,069.08
	2,871,079.90	2,702,698.58	-
			168,381.32

Нийт төсвийн 47.6 хувь буюу 1285543.0 мянган төгрөгийг ЕБС, 18.3 хувь буюу 494255.7 хүүхдийн цэцэрлэг, 15.5 хувь буюу 418360.3 мянган төгрөгийг эрүүл мэндийн төв, 11.5 хувь буюу 311088.4 мянган төгрөгийг захирагчийн ажлын алба 2.4 хувийг сум дундын ой анги зарцуулсан байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Цалингийн зардлаас ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэлд зарцуулсан /Захирагчийн ажлын алба, сум дундын ойн анги, ЕБС/
- Сахилгын шийтгэлтэй албан хаагчид 340.6 мянган төгрөгийн үр дүнгийн урамшуулал олгосон /Захирагчийн ажлын алба/
- Цалингийн зардлаас нэг удаагийн тэтгэмжийг шууд зардал бичиж зарцуулсан /ЭМТ,
- ТБОНӨХБАҮХАТХ-ийн дагуу тендерт шалгарсан аж ахуйн нэгж байгууллагаас эмийг бэлдээгүй. /ЭМТ/

3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Орон нутгийн төсвийн орлого бүрдүүлэлт

Хангал сумын ИТХ-ын 2020 оны орон нутгийн төсөв батлах тухай 12/10 дугаар тогтоолд зааснаар Хялганат тосгоны захирагчийн тайлант онд 43677.0 мянган төгрөгийн орлого орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэхээр батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 68639.4 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, төлөвлөгөөг 164.9 хувиар биелүүлсэн байна.

Хүснэгт 2. Төвлөрүүлэх орлого

/төгрөг/

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү
НИЙТ ОРЛОГО	43,677,000.0	68,639,451.44	24,962,451.4
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	37,777,000.0	62,285,033.44	24,508,033.4
Хувь хүний орлогын албан татвар	24,390,000.0	44,438,316.9	20,048,316.9
Үйл ажиллагааны орлого	2,100,000.0	3,870,472.0	1,770,472.0
Хөрөнгийн орлого	13,790,000.0	20,326,731.6	6,536,731.6
Шууд бус орлого	8,500,000.0	20,241,113.3	11,741,113.3
Хөрөнгийн албан татвар	1,387,000.0	1,387,000.0	-
Бууны албан татвар	1,387,000.0	1,387,000.0	-
Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	12,000,000.0	16,459,716.6	4,459,716.6
Улсын тэмдэгтийн хураамж	3,000,000.0	5,066,800.0	2,066,800.0
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	9,000,000.0	11,392,916.6	2,392,916.6
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	5,900,000.0	6,354,418.0	454,418.0
Нийтлэг татварын бус орлого	5,900,000.0	6,354,418.0	454,418.0
Хүүгийн орлого	5,400,000.0	5,666,500.0	266,500.0
Бусад орлого	500,000.0	687,918.0	187,918.0

Давсан орлогын биелэлтийг авч үзвэл: Хог хаягдлын хураамжийн орлого нь “Эрдэнэт Булганы ЦШС” газартай гуравласан гэрээ байгуулж айл өрхөөс цахилгааны хураамжтай хамт төлөлт хийснээс орлого давсан,

Шууд бус орлого нь “Эрдэнэс таван толгой” ХХК-ны ноогдол ашиг иргэн бүрт олгосон ашгийн суутган тооцсон татвар оны эцэст орж ирсэн,

Тэмдэгтийн хураамж нь “Долоон бар” ХХК-ны тусгай зөвшөөрлийн хураамж 3000.0 төгрөгийг төвлөрүүлснээс шалтгаалан тус тус давж биелсэн байна. Сар бүр аймгийн СТСХ-т орлогын гүйцэтгэл давж биелсэн, тасарсан шалтгааны талаар мэдээг гарган өгдөг байна.

Сумын төсөвт 8 нэр төрлийн орлого оруулахаар төлөвлөснөөс гүйцэтгэлээр нийт дүнгээрээ 24508.0 мянган төгрөгөөр буюу 164.9 хувиар давж биелсэн, тасалсан орлого байхгүй байна. Орлогыг нэр төрлөөр авч үзвэл үйл ажиллагааны орлого 1770.5, шууд бус орлого 11741.1, хөрөнгийн орлого 6536.7, улсын тэмдэгтийн хураамж 2066.8, хог хаягдлын хураамж 2392.9 мянган төгрөгөөр тус тус давж биелсэн байна. Орлого 164.9 хувийн биелэлт байгаа нь сайн талтай хэдий ч төсвийн төлөвлөлтийн үндэслэлийг сайжруулж орлого нөөц боломж байгаа эсэхэд судалгаа хийж, төлөвлөх шаардлагатай байна.

Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 2888667.2 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 2888667.2 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс 17587.3 мянган төгрөгөөр бууруулж 2871079.9 сая төгрөгөөр баталсан байна.

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх хөтөлбөрт зориулан 2871079.9 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 2859506.0 мянган төгрөгийг урсгал зардалд, 11573.9 мянган төгрөгийг эргэж төлөгдөх зээлд зарцуулахаар батлагджээ.

Нийт зардлын 1897209.5 мянган төгрөгийг тусгай зориулалтын шилжүүлгээс, 839162.5 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 33610.1 мянган төгрөгийн орон нутгийн хөгжлийн сангаас, 65203.0 мянган төгрөгийг эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 43960.0, урьд оны үлдэгдлээс 21243.0 мянган төгрөгийг санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын тусгай зориулалтын шилжүүлгээс 1772213.7, орон нутгийн төсвөөс 827653.8, орон нутгийн хөгжлийн сангаас 27520.1, эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 35085.1, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 39675.9 төгрөгийн орлого бүрдүүлсэн байна.

Үндсэн үйл ажиллагааны орлого 43960.0 мянган төгрөг бүрдүүлж, батлагдсан төсвөөс 4284.0 мянган төгрөгөөр тасарсан байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 2702698.6 мянган төгрөг буюу 94.1 хувьтай байгаа нь хорио цээрийн дэглэм тогтоосонтой холбоотой цалингийн зардал 59775.4, байр ашиглалттай холбоотой 8775.8, хүнс 58633.2 мянган төгрөгөөр дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс 64074.0, дээд шатны захирагчаас 24414.8, үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон 305.4 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Үүнээс эрүүл мэндийн төв цалингийн зардал 3394.7, шатахууны зардалд 75.4, эм бэлдмэлд 19796.0, хүнс 54.0 зарцуулсан, захирагчийн ажлын алба бусдаар гүйцэтгүүлэх зардалд 1065.0, бараа үйлчилгээний зардалд захирагчийн ажлын алба 64049.1, сургууль 360.0 мянган төгрөгийг тус тус зарцуулсан байна.

3.7 Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 151 мэдээллээс 121 мэдээллийг хугацаанд нь, 2 мэдээллийн хугацаа болоогүй, 25 мэдээллийг хугацаа хоцроож, 3 мэдээллийг байршуулаагүй байна. Тухайлбал:

- Орон нутгийн хөгжлийн сангийн төлөвлөгөө гүйцэтгэл, Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсвийн хөтөлбөр, хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнгийн талаарх тоон болон чанарын үзүүлэлт, биелэлт,

- Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсвийн хөтөлбөр, зориулалтын батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгаан тайлбарын хамт,
- Бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, концесс, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр зэрэг мэдээллийг байршуулаагүй байна.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид 10808.0 мянган төгрөгийн 3 зөвлөмж хүргүүлсэн ба хэрэгжилт дараах байдалтай байна.

Хүснэгт 3 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Биелэгдээгүй		/сая төгрөг/ Хэрэгжилтийн хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Төлбөрийн акт							
Албан шаардлага							
Зөвлөмж	3	10808.0	3	10808.0			100
Нийт							

3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 6 төсвийн байгууллага, 1 тусгайн сангийн нийт 7 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 4 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 3 байгууллага түүврээр хамрагдсан байна.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд “Зөрчилгүй” 3, “Хязгаарлалттай” 1 дүгнэлт өгсөн байна.

Аудитаар нийт 17593.8 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс зөрчлийг арилгах 1 албан шаардлага хүргүүлж, 17593.8 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 3 зөвлөмжийг хүргүүллээ.

Төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлсэн акт, албан шаардлага

Тус байгууллагын 2020 онд Шилэн дансны цахим хуудсанд 25 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан, "Орон нутгийн хөгжлийн сангийн төлөвлөгөө гүйцэтгэл, Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсвийн хөтөлбөр, хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнгийн талаарх тоон болон чанарын үзүүлэлт, биелэлт,", "Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсвийн хөтөлбөр, зориулалтын батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгаан тайлбарын хамт,", " Бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, концесс, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр" зэрэг мэдээллийг байршуулаагүй байна. Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3-д "Тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх" гэж заасныг хэрэгжүүлээгүй байна.

Шийдвэрлэсэн: Шилэн дансны тухай хуулийн 4.1.3-д заалтыг хэрэгжүүлэн ажиллаж, хуульд заасан мэдээллийг цаг хугацаанд нь мэдээлж хэвших, алдаа зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх, албан шаардлага өгсөн.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 48608.4 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс 2520.0 сая төгрөгийн 3 зөрчилд төлбөрийн акт

тогтоож, 6139.3 сая төгрөгийн 6 зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлж, 39949.1 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 13 зөвлөмжийг хүргүүлээ.

Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 дахь заалтыг хэрэгжүүлж оны эцэст авлага, өглөггүй ажиллах, сум хөгжүүлэх сангийн зээлийг хугацаандаа төлөөгүй иргэдийн асуудлыг хууль хяналтыг байгууллагад шилжүүлж, авлагыг бүрэн барагдуулж төсвийг хохиролгүй болгох.

3. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

4.1 Орлогын данстай холбоотой асуудал

4.1.1 Илрүүлэлт: Сумын төсөвт 8 нэр төрлийн орлого оруулахаар төлөвлөснөөс гүйцэтгэлээр нийт дүнгээрээ 24508.0 мянган төгрөгөөр буюу 164.9 хувиар давж биелсэн, тасалсан орлого байхгүй байна. Орлогыг нэр төрлөөр авч үзвэл үйл ажиллагааны орлого 1770.5, шууд бус орлого 11741.1, хөрөнгийн орлого 6536.7, улсын тэмдэгтийн хураамж 2066.8, хог хаягдлын хураамж 2392.9 мянган төгрөгөөр тус тус давж биелсэн байна.

4.1.2 Эрсдэл: Боломжит орлогууд төвлөхгүй үлдсэн байх магадлалтай,

4.1.3 Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн орлогын биелэлтэд дүн шинжилгээ хийж, давсан орлогыг төлөвлөх боломжтой эсэх талаар судалгааг хийж, орлогын төлөвлөлтийн үндэслэлийг сайжруулах.

4.1.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар:

4.2 Авлага, өглөгтэй холбоотой асуудал

4.2.1 Илрүүлэлт: Сумын төсөвт байгууллагууд Тайлант онд Цэцэрлэг 10500.0, сум дундын ойн анги 2893.8 мянган төгрөгийн авлага нэмэгдсэн, Мөн сум ЖДҮДС-гийн сангийн зээлийн авлагын үлдэгдлээс 2 иргэний 4.2 сая төгрөгийн зээл хугацаа хэтрэлттэй байна.

Энэ нь Үнэн зөв байдал, эрх ба үүрэг гэсэн батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүйгээс гадна Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 дахь “Төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх” гэснийг зөрчсөн байна.

4.2.2 Эрсдэл: Авлага, өглөгийг тухай бүр барагдуулаагүй байх.

4.2.3 Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 дахь заалтыг хэрэгжүүлж оны эцэст авлага, өглөггүй ажиллах, ЖДҮД сангийн зээлийг хугацаандаа төлөөгүй иргэдийн асуудлыг хууль хяналтыг байгууллагад шилжүүлж, авлагыг бүрэн барагдуулж, төсвийг хохиролгүй болгох.

4.2.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар:

4.3 Дотоод хяналттай холбоотой асуудал

4.3.1 Илрүүлэлт: Төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайлангаар нийт 48608.4 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрсний 2520.0 мянган төгрөгт төлбөрийн акт тогтоож, 6139.3 мянган төгрөгт албан шаардлага бичиж, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 39949.1 мянган төгрөгийн зөвлөмжийг хүргүүлж, алдаа зөрчил өмнөх оноос өссөн үзүүлэлттэй байна.

Энэ нь Үнэн зөв байдал, хэмжилт гэсэн батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүйгээс гадна Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, сангийн сайдын 55 дугаар тушаалыг тус тус зөрчсөн байна.

4.3.2 Эрсдэл: Харьяа байгууллагуудын аудитаар илэрсэн материаллаг хэмжээний алдаа зөрчлийн дүн санхүүгийн тайлангийн хүлээн зөвшөөрөгдөх материаллаг байдлаас

4.3.3 Өгсөн зөвлөмж: Сумын төсөвт байгууллагуудын төсвийн захирагч, нягтлан бодогч нар, санхүүгийн албаны даргын сахилга хариуцлагыг дээшлүүлж, хууль, журмыг мөрдөж, санхүүгийн тайланг алдаагүй үнэн зөв илэрхийлж, өмнөх аудитаар гарсан алдааг давтан гаргахгүй ажиллах.

4.3.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар:

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Үндэсний аудитын газарт 2021 оны 9 дүгээр сарын 01-ний дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Д.АНХБАЯР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

Ж.ЭНХЦООДОЛ

БЭЛТГЭСЭН:

АХЛАХ АУДИТОР

П.СОДНОМ